

Innspill til Dokument 8:123 S (2018-2019), Kulturskole for alle

Creo – forbundet for kunst og kultur er Norges største kunstnerorganisasjon med snart 9.000 medlemmer. Creos medlemmer arbeider innenfor alle deler av kulturlivet; Noen er artister, noen er utøvende musikere i et band, i et ensemble, i en kirke eller i et orkester. Noen er pedagoger eller underviser i musikk eller andre kunstfag i grunnskolen, på videregående skoler, i private og kommunale kulturskoler, ved en høyskole eller et universitet. Noen er låtskrivere eller komponister eller begge deler. Noen danser ballett eller moderne dans, noen jobber med lyd og lys eller gjør andre ting «bak scenen» og noen er musikkterapeuter.

Creo – forbundet for kunst og kultur het tidligere Musikernes fellesorganisasjon (MFO).

Creo vil ha et utdanningsystem som sikrer at hvert enkelt menneske får realisert sine evner og anlegg, der alle gis samme muligheter til utdanning og læring, uavhengig av bakgrunn og forutsetninger. Som en fagforening som både organiserer lærere innenfor de kunstneriske fagene, men også som Norges største fagforening for kunst- og kulturarbeidere har vi et spesielt fokus på de estetiske fagene i skoleverket og på kulturskolenes situasjon og framtid. Vi er også den fagforeningen som organiserer majoriteten av både kulturskolelærere og ledere og rektorer i kulturskolene.

Creo mener at dette representantforslaget på en utmerket måte både beskriver de utfordringene norsk kulturliv – både det profesjonelle og det frivillige – står over for, forslaget beskriver meget presist situasjonen for kulturskolene, og det kommer med presise svar, løsninger og forbedringer for dette viktige samfunnsområdet.

I den siste kulturmeldingen – som Regjeringen leverte Stortinget nå i høst - skrives det at «alle skal få sjansen til å ta del i kulturaktiviteter», og at «kulturgoda skal være tilgjengelege for alle grupper i befolkninga, uavhengig av sosial og kulturell bakgrunn, alder, kjønn og funksjonsevne». Dette er ambisiøse mål som, om de skal kunne bli noe mer enn luftige lovnader og tomme løfter, må følges opp av konkrete og målrettede tiltak. Vi vil minne om at kulturskolen, ved siden av skoleverket, er den eneste virksomheten som driver med utdanning av barn og unge i kulturfagene og som samtidig er tilstede i alle landets kommuner.

Departementet peker videre på – i samme melding - på at «kulturlivet må opplevast som relevant og vere representativt for heile befolkninga. Det må fremje fridom og høve til å uttrykkje seg for den enkelte. Kulturlivet kan tilby viktige arenaer for å få til betre kvardagsintegrering og leggje til rette for fellesskap basert på mang-fald, likestilling, ytringsfridom og toleranse». Det er derfor både merkelig og trist at de to største arenaene der barn og unge møter kunst og kultur, som er skoleverket og kulturskolene, knapt nevnes i denne forbindelsen. Spesielt når departementet lengre ned skriver at «utanforskap er eit demokratisk problem når kulturen medverkar til å forsterke avstanden mellom menneske».

Kultur og kulturaktiviteter utfolder seg der mennesker bor og lever sine liv, i det enkelte lokalsamfunn. Å styrke det lokale kulturlivet, den frivillige innsatsen og samarbeidet mellom profesjonelle og frivillige aktører vil bidra til et mer likeverdig tilbud i små og store lokalsamfunn.

Et av de viktigste tiltakene vil være å programfeste en sterkere statlig og kommunal satsing på kulturskolene. Alle barn som ønsker det, må få gå på kulturskole. Det er derfor viktig at det fastsettes en egen forskrift til opplæringsloven, som blant annet regulerer krav til faglig nivå, kapasitet, og nivået for egenbetalingen i kulturskolene.

Vi er opptatt av at barn og unge skal møte en helhetlig skolehverdag og et mangfold av kulturaktiviteter i sitt oppvekstmiljø, at skolen skal gi rom for elevenes skaperkraft, og at barn og unge skal møte ulike kunstarter som grunnlag for egen dannelse. Men skal skolen kunne utføre dette oppdraget må skoleverkets kompetanse innenfor estetikk, kunst og kultur økes. Det må derfor innføres kompetansekrav for å undervise i musikk, og i kunst- og håndverk, minimum 60 studiepoeng på ungdomstrinnet og minimum 30 studiepoeng på trinnene 1 til 7, grunnskolefagene musikk og kunst- og håndverk må bli fag som elevene kan komme opp i til eksamen i 10. klasse i grunnopplæringen, og timetallet i fagene musikk og kunst- og håndverk må økes i grunnopplæringen.

Under prioriteringer og videre oppfølging skriver departementet at de vil «arbeide for at alle barn og unge får delta på kulturaktiviteter». Vi vil i denne forbindelsen peke på Kulturskoletimen som var et tiltak som ble sett på som vellykket og treffsikkert. Dette tiltaket må vurderes igangsatt igjen. Tiltaket bør også sees i sammenheng med Norsk kulturskoleråds Rammeplan for kulturskolen, der rammeplanens breddetilbud kan være en del av denne kulturskoletimen.

Vi ber derfor Utdannings- og forskningskomiteen enstemmig tilslutte seg representantforslaget fra representantene Freddy André Øvstegård, Karin Andersen og Mona Fagerås. Vi minner til slutt om at Stortinget bestilte en egen Kulturskolemelding, og tilslutter oss derfor også forslaget om at kulturskolen må gis en stor og viktig plass i den varslede baren- og ungdomskulturmeldingen.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in blue ink that reads "Hans Ole Rian".

Hans Ole Rian
Forbundsleder
Creo – forbundet for kunst og kultur